

Uppföljning av regionalt utvecklingsarbete

augusti 2023 – augusti 2024

Innehåll

Denna presentation innehåller utdrag från rapporten **Uppföljning av regionalt utvecklingsarbete 2024** samt exempel på insatser från Region Gävleborgs nyhetsbrev och webb.

Presentationen syftar till att ge en översikt av och exempel på regionalt utvecklingsarbete **från augusti 2023 till augusti 2024.**

RUS som utgångspunkt

”Målformuleringarna i regionala utvecklingsstrategin (RUS) är utgångspunkten för uppföljningsarbetet.”
(s.6)

RUS fem målområden

- 1. Attraktiva och tillgängliga platser.**
[Länk](#)
- 2. Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi**
[Länk](#)
- 3. Konkurrenskraftigt näringsliv och hållbar arbetsmarknad**
[Länk](#)
- 4. Hög kunskap & innovationsförmåga**
[Länk](#)
- 5. Jämlikt och jämställt samhälle**
[Länk](#)

310
Insatser

...pågick under perioden

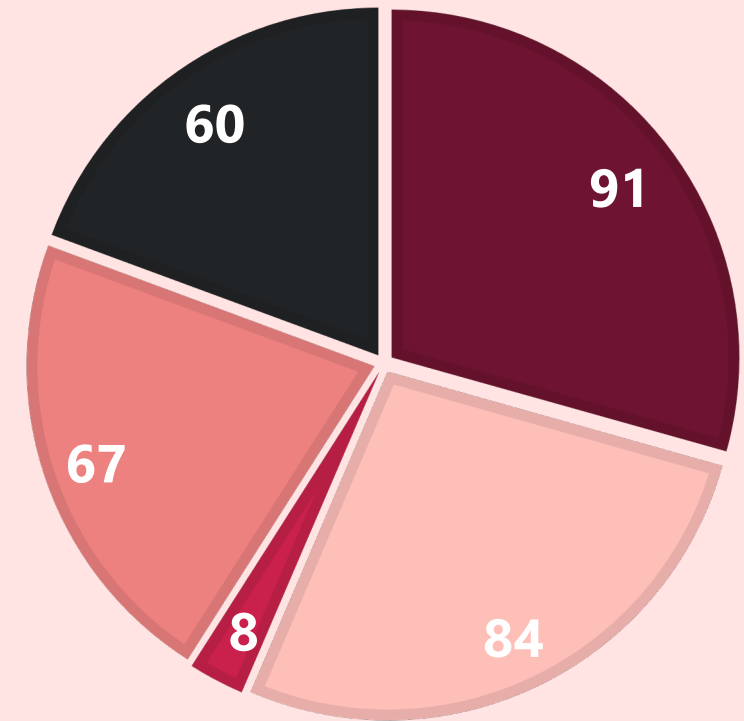
"Vissa har avslutats, andra har påbörjats, en del har både startat och avslutats. Bland insatserna finns allt från förstudier och mikrostöd till mångmiljonprojekt och investeringar i stora anläggningar, insatser som pågår under ett halvår, såväl som fem år." (s.6)

Hur avgränsas regionalt utvecklingsarbete?

Rapporten fångar regionalt utvecklingsarbete där RUA* har ett finger med i spelet som genomförare, samordnare eller finansiär.

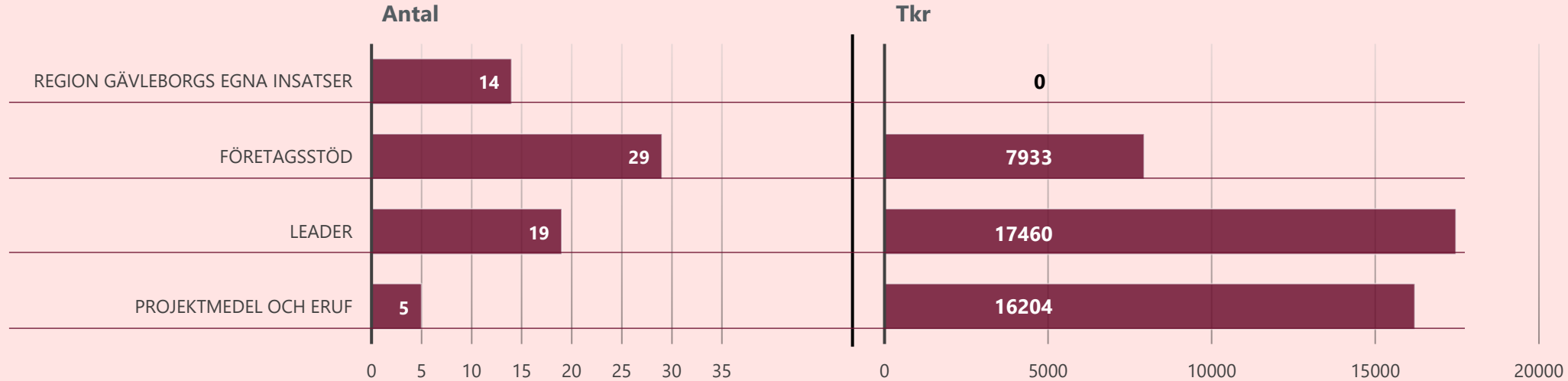
De 310 insatserna utgörs av fem olika typer. Fördelningen mellan dessa syns i diagrammet till höger.

* RUA = Regionalt utvecklingsansvar enligt lag 2010:630

- Projektmedel och ERUF (60 st.)
- Företagsstöd (91 st.)
- ESF (8 st.)
- Leader (67 st.)
- RUA:s egen verksamhet (84 st.)

Målområde ett handlar om att skapa attraktiva platser och goda livsmiljöer för boende, arbete, företagande och besökare. Det innefattar att bygga robust och kapacitetsstark infrastruktur med hög tillgänglighet samt att främja en fossiloberoende transportsektor och ett hållbart resande. Därtill innefattar målområdet snabb och robust digital infrastruktur i hela länet.

MÅLOMRÅDE 1

Attraktiva och tillgängliga platser

Hybridbutiken är Ängebos knutpunkt

Magnus Brinks butik Handlar'n har blivit knutpunkt för servicen på orten. Tack vare beviljat stöd från Region Gävleborg är den nu en hybridbutik som bygger på tillit och samhörighet och ger liv åt landsbygden.

Vikten av en affär i en by kan aldrig överskattas och den nya hybridbutiken i Ängebo underlättar för byborna. På vardagarna finns personal några timmar på för- och eftermiddagarna, på helgerna är den i stort sett obemannad.

– För mig har investeringsstödet varit en möjlighet att driva butiken vidare. Investeringen i hybridsystemet blev en omfattande lösning med ett säkerhetspaket och kassasystem för självscanning. Det möjliggör nu att vi kan ha fortsatt service till viss del även under tider när det tidigare inte varit lönsamt, berättar Magnus Brink (bilden).

Företagsstöd - Kommersiell service

Kommersiell och offentlig service behövs för att skapa miljöer där det är attraktivt att bo, besöka, arbeta och driva företag.

Region Gävleborg arbetar genom olika sorters stöd med att stärka tillgången till kommersiell service, såsom dagligvaror och drivmedel i landsbygder. Denna samordnas ofta med ombudsfunktioner för annan grundläggande service såsom post/paket, apotek och betaltjänster.

Läs mer:

[Kommersiell service](#)

[Artikel på regiongavleborg.se](https://regiongavleborg.se)

Att utveckla infrastruktur är ett lagarbete

Infrastrukturen i Gävleborg står inför stora utmaningar och behov av investeringar för att möta framtidens krav på effektiva och hållbara transporter. Samverkan och gemensam förståelse är avgörande för att lyckas med utvecklingen.

Redan idag märks att infrastrukturen är sliten och att underhåll varit otillräckligt. Flera viktiga nationella transportstråk går genom Gävleborg, vilket gör infrastrukturen till en regional, nationell och även europeisk angelägenhet.

Utvecklingen av svensk infrastruktur sker genom 12-åriga planer som revideras vart fjärde år. Inför nästa planperiod 2026–2037 har Trafikverket i uppdrag att ta fram ett inriktningsunderlag, vilket har remissbehandlats. Region Gävleborg har efter dialog med länets kommuner lämnat ett yttrande som betonar länets behov och prioriteringar samt efterfrågar fortsatt samverkan med nationell nivå.

Region Gävleborgs förhoppning är att den inledda samverkan ska prägla hela processen fram till beslutet om nästa nationella infrastrukturplan och länsplan. Målet är att tillsammans nå en hållbar tillgänglighet och regional utveckling genom flernivåsamverkan och förtroende.

Region Gävleborgs egna insatser - Länsplan

Som regionalt utvecklingsansvarig har Region Gävleborg i uppdrag av regeringen ansvar att ta fram en regional transportinfrastrukturplan, så kallad länsplan. I den regionala transportinfrastrukturplanen för 2022-2033 framgår vilka satsningar som är prioriterade under planperioden 2022-2033.

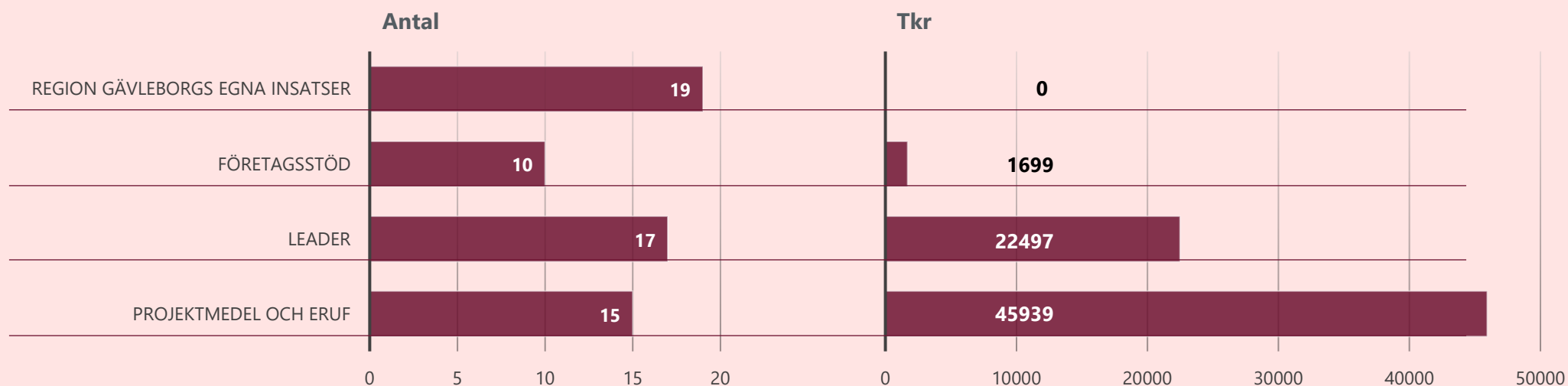
Framtagande av länsplan är ett bra exempel på Region Gävleborgs egna insatser som regionalt utvecklingsansvarig; den handlar om att samordna lokal, regional och nationell nivå för att på bästa sätt främja regional utveckling i länet.

Läs mer:

[Länsplan - Region Gävleborg](#)

[Artikel på regiongavleborg.se](https://regiongavleborg.se)

Målområde två handlar om att Gävleborgs näringsliv och offentlig sektor ska ställa om till en cirkulär och mer biobaserad ekonomi, samt att Gävleborg ska ha kapacitetsstark fossilfri energiproduktion och effektiv energianvändning.

MÅLOMRÅDE 2

Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi

Satsning på hållbar metallproduktion

GreenIron H2 AB revolutionerar metallindustrin och satsar på hållbar metallproduktion i en ny anläggning i Sandviken, med stöd från Region Gävleborg.

GreenIron H2 AB investerar i en ny anläggning i Sandviken för att minska klimatpåverkan och stärka den lokala industrin. Med stöd från Region Gävleborg, som bidragit med 7,25 miljoner kronor, utvecklar företaget en innovativ vätgasbaserad reduktionsteknik. Tekniken möjliggör fossilfri återvinning av biprodukter från metallindustrin, vilket minskar koldioxidutsläppen och ökar resurseffektiviteten.

Satsningen skapar också nya arbetstillfällen och ligger i linje med Region Gävleborgs prioriteringar för smart specialisering och cirkulär ekonomi. Investeringen är finansierad med både europeiska och statliga medel genom ett ramprojekt för företags omställning till cirkulär ekonomi.

Bilden visar Ulrika Molander, Anette Anderung och Edward Murray vid GreenIrons första ugn i Sandviken.

Ramprojekt cirkulär ekonomi

Region Gävleborg växlar upp statliga medel med europeiska medel för att investera i företagens cirkulära omställning. Företag kan söka finansiering för investeringar som främjar resurseffektivitet och bidrar till en cirkulär omställning.

Företag som är i ett tidigt skede i sitt omställningsarbete kan få stöd av en konsult för att undersöka förutsättningarna att bli mer cirkulära. Även energikartläggningar kan utföras.

Målet är att fler företag ska ställa om till en mer cirkulär och biobaserad ekonomi som på sikt stärker konkurrenskraften och skapar fler hållbara företag i länet.

Läs mer:

[Stöd till cirkulär omställning - Region Gävleborg](#)

[Artikel på regiongavleborg.se](#)

Hållbarhet som drivkraft vid inköp

Hållbarhet och tillsammansarbete kan vara en drivkraft vid inköp och upphandling i offentlig verksamhet, och samtidigt leda till innovation och framgång.

Projektet Hållbar affärsinnovation i Gävleborg sprider kunskap om hur den offentliga inköps- och upphandlingsprocessen kan fungera som ett effektivt verktyg för en hållbar cirkulär utveckling. Detta sker i samverkan mellan verksamheter och inköpsavdelningar i länets kommuner samt Region Gävleborg. En pedagogisk inköpsmodell används, som utgår från att användare, beställare, upphandlare, experter, leverantörer och ideella aktörer tar fram upphandlingsunderlag tillsammans.

Ett exempel från projektet är när Region Gävleborg bytte från engångskuddar till flegångskuddar under 2023. Det resulterade i ekonomiska, miljömässiga och sociala fördelar; en hållbar produkt, en årlig kostnadsbesparing på två miljoner kronor och minskad miljöpåverkan.

Sigrid Pettersén (bilden) arbetar med hållbar upphandling och betonar vikten av att förstå helheten och ställa rätt krav vid inköp.

Projektmedel och ERUF

Det är vanligt att regionalt utvecklingsarbete sker i projektform och att dessa projekt finansieras med en kombination av medel från den europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och statliga regionala utvecklingsmedel. ERUF förvaltas av Tillväxtverket. Region Gävleborg tilldelades ett anslag av statliga regionala utvecklingsmedel på 87 miljoner 2024 i syfte att finansiera regionala utvecklingsåtgärder i länet.

Läs mer:

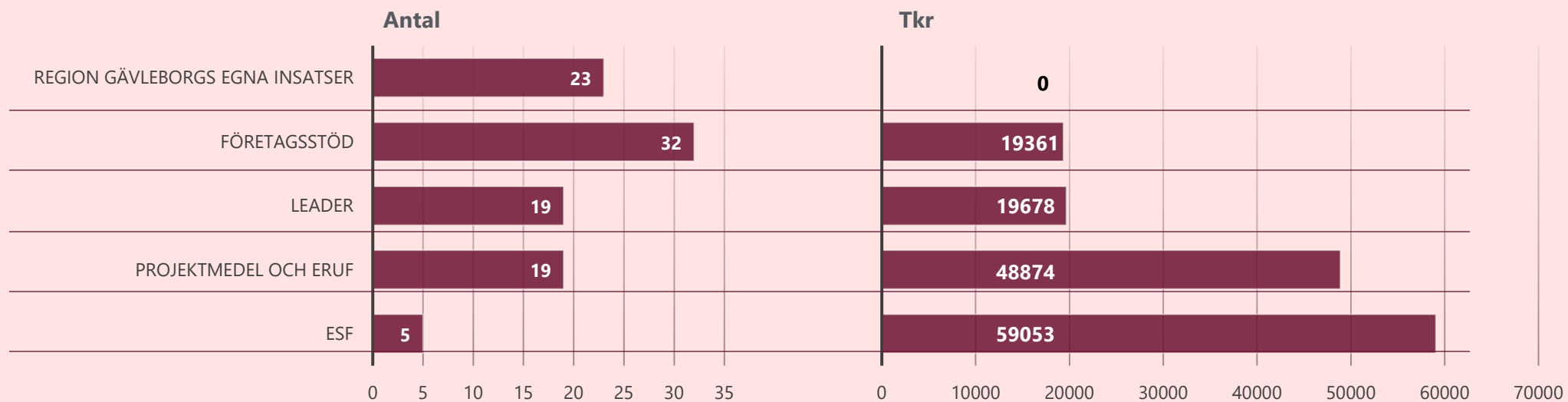
[Projektmedel - Region Gävleborg](#)

[Europeiska regionala utvecklingsfonden \(ERUF\) - Region Gävleborg](#)

[Projekt: Hållbar affärsinnovation i Gävleborg - Region Gävleborg](#)

[Artikel på regiongavleborg.se](#)

Målområde tre handlar om att Gävleborg ska ha ett brett, diversifierat och inkluderande näringsliv som är starkt och internationellt konkurrenskraftigt. I målområdet ingår också att Gävleborg ska ha en jämställd och jämlik arbetsmarknad, samt god matchning mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft.

MÅLOMRÅDE 3

Konkurrenskraftigt näringsliv och hållbar arbetsmarknad

Från Hollywood-drömmar till Kilafors

People in the Park Produktion AB i Kilafors har fått företagsstöd från Region Gävleborg för att modernisera sin produktionsutrustning och expandera sin verksamhet inom postproduktion för film och TV.

Efter pandemin såg People in the Park Produktion AB möjligheter att växa och öppnade ett showroom i Stockholm. Behovet av att uppgradera produktionsutrustningen i Kilafors blev tydligt, och med stödet kan företaget investera i modern ljudteknik, nya redigeringsrum och fler arbetsplatser. Detta gör det möjligt att möta ökad efterfrågan och konkurrera med bolag i huvudstaden.

Företaget satsar på miljövänlig digitalisering för att hantera fler projekt på distans och minska klimatpåverkan. Investeringen bidrar till lokal kompetensutveckling och stärker den kulturella produktionen i länet. Stödet från Region Gävleborg är en del av målet att skapa ett konkurrenskraftigt och inkluderande näringsliv, med fokus på kulturella och kreativa näringar.

– Vi är väldigt glada över stödet från Region Gävleborg och ser detta som en viktig investering för att kunna växa och fortsätta att konkurrera på den internationella marknaden, säger Håkan Karlsson, VD för företaget (bilden).

Företagsstöd

Små och medelstora företag som bedriver verksamhet i länet kan söka stöd från Region Gävleborg. Syftet med stöden är att främja hållbar regional utveckling i länet. Region Gävleborg tilldelades ett anslag av statliga regionala utvecklingsmedel på 87 miljoner 2024 i syfte att finansiera regionala utvecklingsåtgärder i länet, däribland företagsstöd.

Läs mer:

[Företagsstöd](#)

[Artikel på regiongavleborg.se](https://regiongavleborg.se)

Validering för kockar

För att personer med kunskande inom restaurangbranschen snabbare ska bli anställningsbara inom bristyrket kock har ett metodstöd för validering av kock utarbetats av Region Gävleborg, i samarbete med Komvux i flera av länets kommuner.

Det har länge varit brådskande att få fler kockar i arbete på restauranger, storkök, förskola, vård- och omsorgsboende och i mataffärer. Möjligheten till positiva förflyttningar för personer med tidigare erfarenhet från mat- och restaurangbranschen till ett kockjobb förenklas genom validering, som tar rätt på vad personer redan kan och sedan anpassas utbildning efter det.

– Responsen har varit positiv från yrkeslärare. Det ska vara likvärdigt, snabbt och smidigt att validera och det har vi lyckats få till, säger Jessica Dahlström, en av länets yrkeslärare som deltagit i framtagandet av metodstödet.

Kompetensförsörjning

Genom att synliggöra arbetsmarknadens behov i Gävleborg ges arbetsgivare en bättre förståelse för framtida rekryteringsutmaningar, utbildningsanordnare får underlag för att planera sina utbildningar, och enskilda individer får vägledning om var jobben finns.

I samarbete med kompetensmäklare från länets kommuner och företagsrådgivare från Arbetsförmedlingen sammanställer Region Gävleborg kontinuerligt behoven på arbetsmarknaden.

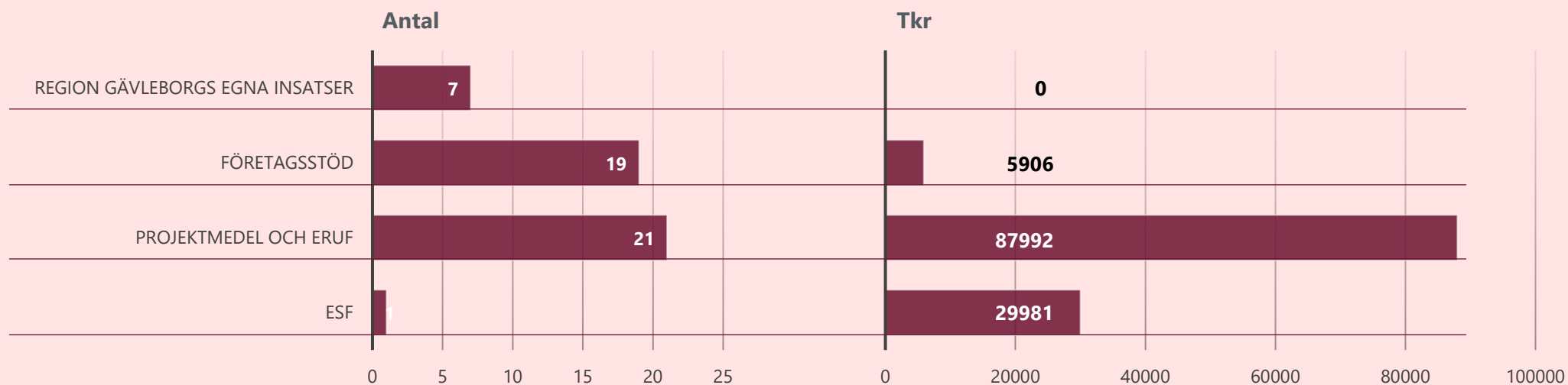
Läs mer:

[Hur ser jobbmöjligheterna ut i Gävleborg?](#)

[Läs mer om metodstöd inom Komvux](#)

[Artikel på regiongavleborg.se](https://regiongavleborg.se)

Målområde fyra handlar om att Gävleborg ska ha höjt utbildningsnivån på alla nivåer och skillnader mellan grupper har minskat. Gävleborg ska ta tillvara digitaliseringens möjligheter i hela samhället samt ha hög innovationskraft som möter samhällsutmaningar.

MÅLOMRÅDE 4

Hög kunskap & innovationsförmåga

Hur kan artificiell intelligens främja regional utveckling?

Region Gävleborg och länets kommuner har tillsammans med forskningsinstitutet RISE lanserat AI-kunskapsresan för att främja användningen av AI inom offentlig sektor.

AI-kunskapsresan syftar till att öka kunskapen om AI i offentlig sektor. Region Gävleborg och länets kommuner samarbetar med RISE för att utbilda AI-ambassadörer och stärka regional utveckling. Projektet möjliggörs genom samverkan inom nätverket Regional Digitaliseringssamverkan i Gävleborg (RDS).

AI kan bidra till regional utveckling genom att erbjuda smartare dataanalyser och resurseffektiva arbetssätt, vilket är särskilt viktigt med en åldrande befolkning och minskande arbetskraft. Utmaningarna med AI inkluderar behovet av kunskap, tydliga riktlinjer och säkra system, samt risken för att AI förstärker orättvisor om den tränas på data som speglar gamla mönster.

Hanna Krantz (bilden), en av initiativtagarna, berättar att nästa steg i AI-kunskapsresan är att fortsätta stärka den regionala samverkan och skapa fler möjligheter att testa AI-lösningar i praktiken.

Regional digitaliseringssamverkan

Den regionala utvecklingsförvaltningen leder och driver nätverket Regional Digitaliseringssamverkan i Gävleborg (RDS). I RDS ingår samtliga kommuner, Region Gävleborgs IT-verksamhetsutveckling och den regionala digitaliseringskoordinatören.

Med en etablerad struktur för gemensamt lärande och strategisk samverkan identifierades AI som en gemensam prioriterad fråga och därmed mobiliserades snabbt resurser och kompetenser för att sätta igång arbetet.

Läs mer:

[Artikel på regiongavleborg.se](https://regiongavleborg.se/artikel-pa-regiongavleborg.se)

Innovativa satsningar främjar hållbar livsmedelsproduktion

Livsmedelsföretaget Primm har en unik position på marknaden tack vare sitt arbete med allergenfria produkter och med fokus på hållbar produktion. Med ekonomiskt stöd från Region Gävleborg har de på kort tid tagit ett stort steg framåt

Primm AB i Edsbyn, grundat av Therese Holmsten och Adam Bolay (bilden), fokuserar på hållbar och allergenfri livsmedelsproduktion. Med stöd från Region Gävleborg har företaget investerat i ny teknologi och en frystorkningsanläggning för att använda lokala råvaror, vilket minskar behovet av importerade ingredienser. Detta bidrar till både ekonomiska och miljömässiga fördelar och stärker företagets hållbarhetsprofil.

Med Edsbyns låga markpriser och befintliga transportnätverk har Primm AB unika geografiska fördelar. Platsen är idealisk för företagets växande verksamhet. Med den nya investeringen hoppas företaget kunna utöka produktionen, samtidigt som de ser fram emot att skapa fler arbetstillfällen och stärka sitt varumärke inom livsmedelshandeln.

Företagsstöd

Små och medelstora företag som bedriver verksamhet i länet kan söka stöd från Region Gävleborg. Syftet med stöden är att främja hållbar regional utveckling i länet.

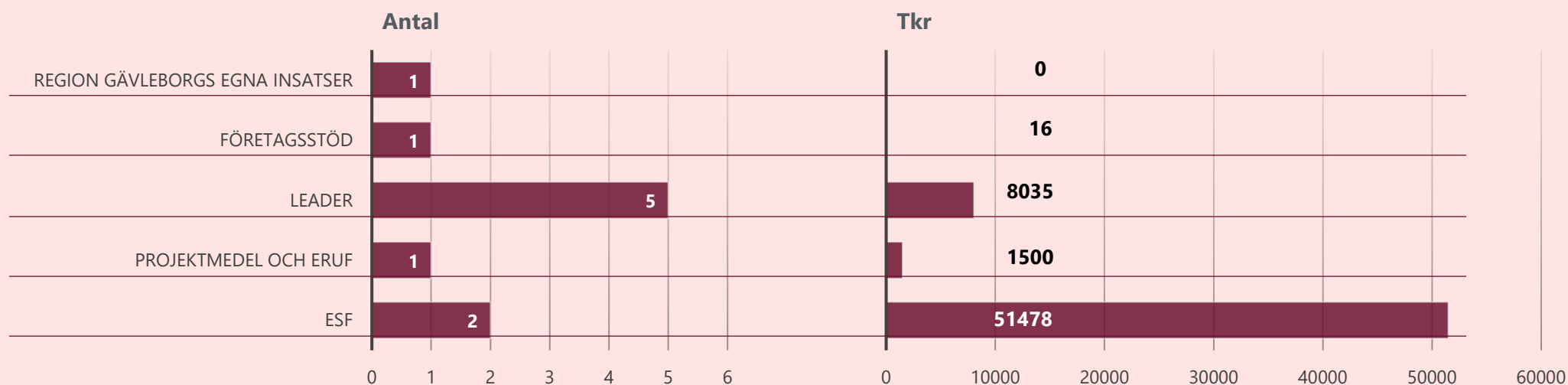
Region Gävleborg tilldelades ett anslag av statliga regionala utvecklingsmedel på 87 miljoner 2024 i syfte att finansiera regionala utvecklingsåtgärder i länet, genom bland annat företagsstöd.

Läs mer:

[Företagsstöd](#)

[Artikel på regiongavleborg.se](https://regiongavleborg.se/artikel-pa-regiongavleborg.se)

Målsområde fem handlar om att Gävleborg ska ha en jämställd och jämlik arbetsmarknad och höja utbildningsnivån på alla nivåer. Skillnader mellan grupper ska minska. Invånarna i Gävleborg ska ha hög tillit till och delaktighet i samhället och samhällsutvecklingen.

MÅLSOMRÅDE 5

Jämlikt och jämställt samhälle

Normer styr ungas yrkesval – nu vill vi bryta mönstret

Projektet FUN hjälper ungdomar att göra medvetna studieval och bryta könsnormer. Genom tidiga insatser minskar risken för studieavbrott och fler får bättre förutsättningar inför gymnasiet och arbetslivet.

Arbetsmarknaden i Gävleborg är tydligt könssegregerad samtidigt som många ungdomar väljer utbildning utifrån könsnormer, snarare än intresse. Projektet Främja Ungas Närvaro (FUN) arbetar med tidiga insatser för hjälpa ungdomar att göra medvetna och hållbara val, oberoende av normer.

På Lillhagsskolan i Gävle får eleverna verktyg för att må bra, utvecklas och se fler möjligheter inför framtiden. Ungdomarna får möta förebilder som kan berätta om sina erfarenheter av studieval, normer och yrkesliv. Ett exempel är Tuva Kjellén Strandberg (till vänster i bild), som valt att följa sin dröm att bli bilbärgare och har valt Fordons- och transportprogrammet istället för att följa sina tjejkompisars val. Studie- och yrkesvägledare Julia Wennbergen (till höger i bild).

Europeiska Socialfonden (ESF)

Europeiska socialfonden (ESF) är EU:s främsta verktyg för att främja sysselsättning och social inkludering i Europa. Fonden finansierar både regionala och nationella projekt som i förlängningen ska minska ekonomiska skillnader och förbättra levnadsstandarden i unionen.

Läs mer:

[Främja ungas närvaro – FUN - Region Gävleborg](#)

[Artikel på regiongavleborg.se](https://regiongavleborg.se)

Lokalt initiativ ledde till prisbelönt insektspark

Insektsstigen i Årsunda är en nationellt uppmärksammasad insektspark som lockade över 1300 barn och 600 vuxna under 2023. Parken kombinerar utbildning och miljöinsatser med lek och dramapedagogik, och har insekterna i centrum.

Insektsstigen, som drivs av föreningen Insektslandet, startade som många andra framgångssagor med att människor i lokalsamhället hade en idé. De kontaktade Leader för att ansöka om medel och fick stöd, vilket har möjliggjort parkens utveckling och långsiktiga framgång. Det som startade som ett litet projekt 2018 sysselsätter nu sex personer.

– Jag minns det där första mötet. De kom in utklädda till bin och humlor och körde en föreställning för oss. Det var nog vissa som tänkte att det var lite skumt, men de lyckades övertyga oss om att det var värt att prata vidare om idén, säger Theres Sundberg, verksamhetsansvarig på Leader Gästrikebygden.

Leader

Leader, ursprungligen en fransk förkortning och metod som betyder sammankoppling av aktiviteter för ekonomisk utveckling på landsbygden. Alla Leader-program har en styrelse som består av representanter från lokalsamhället. Till skillnad från andra program för finansiering, som ofta täcker en större yta är Leader-programmen avgränsade till mindre geografiska områden.

Läs mer:

[Leader Hälsingebygden](#)

[Leader Gästrikebygden](#)

[Leader Nedre Dalälven](#)

[Artikel på regiongavleborg.se](https://regiongavleborg.se)

Var gör nästa insats mest nytta?

"I en bristsituation måste det finnas en kontinuerlig diskussion om situationen är mer knapp på det ena eller andra hållet och om det pågående regionala utvecklingsarbetet kan göra mer nytta om det fördelas eller utformas annorlunda."
(s.32)

Länk till den fullständiga rapporten

